

Oponentský posudek dizertační práce

Autor dizertační práce:

Rabinská Ivana, JUDr.,
studentka doktorského studijního programu Katedry trestního práva PF UP Olomouc.

Název dizertační práce: „, Problematika trestní odpovědnosti právnických osob“.

Školitel:

Jelínek Jiří, JUDr., Doc. CSc.,
vedoucí Katedry trestního práva PF UP Olomouc.

Oponent:

Nett Alexander, JUDr., Doc. CSc.
Katedra trestního práva PF UP Olomouc

Dopisem děkana PF UK v Praze ze dne 6.5.2008, který mi byl doručen dne 26.5.2008, jsem byl jmenován oponentem dizertační práce.

Hodnocení formální stránky dizertační práce:

Předložený rukopis obsahuje 207 stran. Splňuje požadavek kladený na dizertační práci z hlediska rozsahu. Dizertační práce je opatřena přehledem použité literatury, dále seznamem odkazů a citací.

K formální stránce nemám připomínky.

Hodnocení obsahové stránky dizertační práce:

Práce je uspořádána do dvanácti částí vč. závěru.

Úvodem autorka konstatuje záměr práce spočívající v posouzení potřeby zavedení trestní odpovědnosti právnických osob.

Oponovaná práce začíná historií právní úpravy trestní odpovědnosti právnických osob. Na to navazuje část zabývající se touto problematikou v Anglii, Kanadě, USA a Austrálii.

Následuje část v níž jsou zahrnuty kontinentální země. Další část má název „ Důvody pro a proti zavedení trestní odpovědnosti právnických osob.“ K tomu je třeba poznamenat, že autorka tuto metodu přebrala ze standardní odborné literatury české provenience pro niž je typické, že úvahy o trestní odpovědnosti právnických osob jsou zpracovány právě metodou pro a proti. Autorka ve své práci zůstala téměř v *zajetí této metody*. Stala se tak zajatcem tohoto přístupu. Úvahy o zavedení trestní odpovědnosti právnických osob mimo jiné postrádají komplexnější přístup. Nejsou řešeny v návaznosti na stávající systém odpovědnosti fyzických osob. Koncepce trestní odpovědnosti právnických osob jsou poznamenány dále tím, že bez hlubší analýzy meziodvětvových návazností (obchodní zákoník, živnostenský zákon atd.) se snaží *naroubovat* odpovědnost právnických osob na stávající systém odpovědnosti fyzických osob.

Téměř bez povšimnutí rovněž zůstávají takové otázky jako je dovolené riziko a další okolnosti vylučující protiprávnost. Ty mají nezastupitelný význam právě pro řádné fungování trestní odpovědnosti právnických osob. Ostatně sama autorka v závěru vyslovila dílčí výhrady k návrhu zákona o trestní odpovědnosti právnických osob.

Následuje část orientovaná na modely deliktní odpovědnosti právnických osob v zemích EU a popis mezinárodních aktivit. Modely jsou postaveny na myšlence, že trestní odpovědnost právnických osob je nutno zavést s ohledem k nutnosti aktivizace odpovědnosti za kolektivní rozhodování, které je typické právě pro činnost právnických osob.

Následuje kapitola v níž autorka soustředí pozornost na deliktní odpovědnost právnických osob v České a Slovenské odborné literatuře. Rovněž pak připomíná vazbu na institut upravený v § 90 odst. 2 tr. zák. týkající se tzv. jednání za jiného.

Následuje kapitola věnovaná návrhu zákona o trestní odpovědnosti právnických osob. V ní je popsán rozsah trestní odpovědnosti, formy a druhy právních následků. Na to navazuje část zabývající se procesními aspekty uplatnění tohoto druhu trestní odpovědnosti.

Závěr práce odkazuje na dotazníkové šetření a obsahuje výhrady k návrhu zákona o trestní odpovědnosti právnických osob ve formě připomínek.

Odkazy a odborná literatura:

Seznam odkazů a citací obsahuje odpovídající počet položek. Práce vychází především z odborné literatury autorů J. Musila, J. Jelínka a P. Vantucha.

Závěrečná hodnocení dizertační práce:

Posuzovaná práce v zásadě komplexním způsobem postihuje aspekty trestní odpovědnosti právnických osob. Z obsahu i závěru není zcela zřejmé pro jakou koncepci trestní odpovědnosti právnických osob se autorka přiklání. V tomto směru poukazuje na to, že J. Musil je zastáncem tzv. pravé trestní odpovědnosti právnických osob a J. Jelínek se přiklání k alternativnímu řešení, tj. k pravé trestní odpovědnosti nebo k řešení obdobnému právní úpravě v Německu – postihu právnické osoby prostředky správního práva.

Pozitivně lze hodnotit tu skutečnost, že se autorka poměrně konkrétně vyjadřuje k navrhované právní úpravě trestní odpovědnosti právnických osob a své názory také argumentačně dokládá. Ke škodě věci však chybí komplexnější přístup k problému, zejména pak meziodvětvová návaznost zkoumané problematiky. To se projevuje například v tom, že autorka na straně jedné uvádí, že chybí *speciální trestní rejstřík právnických osob*, na straně druhé nezvažuje např. možnost, aby trestní řízení vedené proti právnické osobě mohlo být důvodem pro zápis této skutečnosti do obchodního rejstříku, což by mohlo mít významné preventivní účinky. Lze samozřejmě uvažovat o celé řadě dalších návazností nejen na skutečnosti zapisované v obchodním rejstříku podle obchodního zákoníku, ale i na vztahy k živnostenskému zákonu.

Oponovanou práci doporučuji k obhajobě i přes výše uvedené výhrady.

V Brně dne 18.6.2008

Doc. JUDr. Alexander Nett, CSc
oponent
Katedra trestního práva PF UP Olomouc